

סדר מועד

מסכת מועד קטן פרק ב

[מועד קטן ב,א]

[הלכה א]

מי שהפך את זיתיו,
וארעו אבל או אנס, או שהטעוהו,
טוען קורה ראשונה ומניחה לאחר המועד.
דברי רבי יהודה.
רבי יוסה אומר:
זולף וגומר פדרכו.

[תלמוד]

אנן תנינן:

"מי שהפך את זיתיו".

תני רבי חיה:

מי שהיו זיתיו הפוכין ושנויין.

מתניתין צריכה לרבי חיה,

ודרבי חיה צריכה למתניתין.

אלו תנינן, ולא תנא רבי חיה,

הוינן אמרין:

לא אמרנן אלא מי שהפכן פעם אחת,

אבל אם הפכן ושנוין, דברי הכל מתר.

הוי צרפה למתניתיה דרבי חיה.

או אלו תנא רבי חיה ולא תנינן אנן,

הוינן אמרין:

לא אמרנן אלא מי שהפכן ושנוין,

אבל אם הפכן פעם אחת, דברי הכל אסור.

הוי צרפא למתניתין וצרפא למתניתא דרבי חיה.

אמר רבי פינחס בירבי זבי:

מתניתה, בעטינים. <צבורים במעטן>

מה דתני רבי חיה, בגרגרים. <שהחבשלו בשמש>

רבנין דקיסרין אמרין:

מתניתין פרבי יוסה,

ומה דתני רבי חיה, פרבי יודה.

רבי יודה אומר:

יאבד דבר ממעט, ואל יאבד דבר מרבה;

רבי יוסה אומר:

אל יאבד דבר כל עקר.

רבי יודה בר פזי בשם רבי יוחנן:

כשם שהן חלוקין כאן,
כך הם חלוקין בהלכות אבל,

דתני:

"אלו דברים שעושין לאבל בימי אבלו:

דורכין את עבטו, <כלי לצבירת ענבים לפני הדריכה>

וזולפין את יינו, <מוציאים את היין מן הבור>

וגפין את חביותיו, <סותמים>

וזיתיו הפוכין ושנויין, טוענן פדרפן,

ומשקין בית השלחין שלו, בשחגיע זמנו לשתות,

וזורעין את גירו פשתן ברביעה. <שדה חרושה>

דברי רבי יודה.

אמרו לו:

אם אינה נזרעת פשתן, תזרע מין אחר.

אם אינה נזרעת בשבת זו, תזרע בשבת אחרת."

מנו "אמרו לו"?

רבי יוסה.

מחלפה שיטתיה דרבי יודה!

תמן הוא אמר:

"יאבד דבר ממעט ואל יאבד דבר מרבה,"

וכא אמר הכן!

שניא היא תמן, שדרכו להערים.

וכל שכן מחלפה שיטתיה דרבי יוסה!

מה אן תמן, שדרכו להערים,

את אמר "מתר",

כאן, שאין דרכו להערים, לא כל שכן?

אמר רבי חייננה:

מנו "אמרו לו"?

חקמים,

שהן בשיטת רבי יודה במועד.

[מועד קטן ב,ב]

הלכה ב

וכן מי שהיה יינו בתוך הבור,

וארעו אבל או אנס או שהטעוהו,

זולף וגומר וגף פדרכו.

דברי רבי יוסה.

רבי יהודה אומר:

עושה לו למודים,

בשביל שלא יחמיץ.

[תלמוד]

אמר רבי זעורא:
לא אמר אלא
"וכן מי שהיה יינו בתוך הבור".
הא פתחלה, אסור.
מה אַנן קימין? <במה אנו עוסקים>
אם בשהגיע זמנו לבצר, ולא בצר,
הוא חטא על נפשיה;
אם בשלא הגיע זמנו לבצר,
יכיל הוה קאים! <יכול היה להתקיים>
אלא כי נן קימין,
בשהגיע זמנו לבצר
הוה סבר דו יכיל קים ולא קם.
פקדא:
רבי שמעון בירבי יני
קטף פרמיה במועדא.
תמוניה כל עמא וקטפון בתריה.
בשתא חוריתאי שבקיה ויבש.
ילפון מקלקלתא, ומתקנתא לא ילפון.
רב חיה בר אשי בשם רב:
הוהרא, שרי מעבדנה במועדא, <דשת לדייג> [808]
לצוד בה הגים במועדא.
רבי יהודה הורי באלין מהוליא, <נפוח>
שרי מעבדנן במועדא לצרף תמועד.
רבי אמי הורי באלין פמפיא, <מגדודות>
שרי מעבדנן במועדא לצרף תמועד.
רבני דקיסרין אמרי:
מסיקין לפסין וקדרות לצרף תמועד. <סורים>
שמואל אמר:
זפתין גרבא ולא זפתין כוזתא, <מורחים בזפת חבית ולא כד>
זפתין גרבא, דזפתא דקדיקא, <דקה>
ולא זפתין כוזתא, דזפתא גלידא. <עבה>
אית דמחלפין:
זפתין כוזתא ולא זפתין גרבא,
זפתין כוזתא שהיא לשעה,
ולא זפתין גרבא שהיא לשהות.

[מועד קטן ב,ג]
הלכה ג

מכניס אדם פרותיו מפני הגנבים,
ושולח פשתנו מן המשרה,
בשביל שלא תאבד,
ובלבד שלא יכון את מלאכתו במועד.
וכלן, אם כונו את מלאכתו במועד, יאבדו.

[תלמוד]

וּדְלָא כְּרַבִּי יוֹדָה, דְּרַבִּי יוֹדָה אָמַר:
יוֹשֵׁב וְשׁוֹמֵר.

רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֶחָא בִּשְׁם רַבְּנִין:

פְּרָגְמִטָּא אֲבָדָה, <סחורה אוכדת>

שְׂרִי מְטִלְטְלָתָה בְּמוֹעֲדָא.

רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֶחָא בִּשְׁם רַבִּי יִסָּא:
הָדָא שִׁירְתָּא,

שְׂרִי מְזַבּוֹן מִנָּה בְּמוֹעֲדָא.

הָוָה יַדַּע דְּשִׁירְתָּא מַעוּל וּמַזְלָא עֲבִידְתִּיהּ, <להכנס ולהוֹזִיל סחורתו>
אָמַר רַבִּי מְנָא:

אֵן יַדַּע דְּלֹא מְזַבִּין, <אם יודע שאם לא מוכר>

הוּא פָּחַת מִן קָרְנָא, יִזְבֵּן,

וְאֵן לֹא, לֹא יִזְבֵּן.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה בַר בּוּן:

אֲגָרָא וְקָרְנָא, קָרֵן הוּא.

אֵן יַדַּע דְּלֹא מְזַבִּין,

הוּא פָּחַת מִן אֲגָרָא, יִזְבֵּן,

וְאֵן לֹא, לֹא יִזְבֵּן.

רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסֵה הוֹרוּן בְּהֶזֶן לְסוּטָה, <צעף>

שְׂרִי מְזַבְנִתִּיהּ בְּמוֹעֲדָא לְצַרְףּ הַמוֹעֵד. <מותר למוכרו>

רַבִּי יִצְחָק בִּירְכִי לַעֲזֹר

מִפְקֵד לְרַבִּי הוֹשַׁעְיָה בִּירְכִי שְׁמִי,

דְּהָוָה פְּרוּשׁ: <שהיה מפליג בים>

אֵן אַתָּה יַדַּע דְּאַתָּה מְזַבִּין,

וְאַלְפָּא מוֹרְכָא לָךְ, <והאנניה מחכה לך>

וְאַתָּה אַתִּי מְסַתִּי גִבֵּן, וְזָבֵן, <ואתה בא ? אצלנו>

וְאֵן לֹא, לֹא תִזְבֵּן.

רַבִּי יוֹנָה בּוֹצֵרִיָּה הָוָה לִיהּ סַפְרִין.

אַתָּא שְׂאֵל לְרַבִּי חוּנָא:

מָהוּ מְזַבְנִתוֹן בְּמוֹעֲדָא ? <למוכרם>

אָמַר לִיהּ:

מְתִידִיאָתָּה מוֹעֲדָא, שְׁתִּיאָתָּה קוֹנְדִּיטוֹן. <שמח אתה במועד>

רַבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבְּנִין אָמַר:

פְּרָגְמִטָּא נִגְבִּית מִנְכָּסִי יְתוּמִין קְטָנִים.

הוּוֹן בָּעֵי מֵימַר:

בְּשִׁישׁ עֲדִים יוֹדְעִים.

הָא אִם אֵין עֲדִים יוֹדְעִין, לֹא.

רַבְּנִין דְּקֶסְרִין בִּשְׁם רַבִּי לֹא:

לְכֵן צְרִיכָה, בְּשִׁישׁ עֲדִים יוֹדְעִין.

הָא אִם אֵין עֲדִים יוֹדְעִין, נַעֲשִׂית כְּפִקְדוֹן.

כֶּף אָנוּ אוֹמְרִים:

פִּקְדוֹן לֹא יִגְבֶּה מִנְכָּסִי יְתוּמִין קְטָנִים !

מָה בֵּינֵנוּ לְמַלְוָה ?

מַלְוָה נִתְּנָה לְהוֹצָאָה,

וְזֶה לֹא נָתַן לְהוֹצֵאָה.

אָמַר רַבִּי בָּא בַּר מַמְלָה :
אִלּוּ הָיָה לִי מִי שְׂיִמְנָה עָמִי,
הִתְרַמִּי בְּשֹׁר בְּכוֹר לְהִשְׁקֵל בְּלִיטְרָא,
וְהִתְרַמִּי שְׂיָהּוּ עוֹשִׂין מְלָאכָה בְּחֹלּוֹ שְׁלִמוּעִיד.
כָּלוּם אָסְרוּ בְּשֹׁר בְּכוֹר לְהִשְׁקֵל בְּלִיטְרָא,
לֹא כְּדֵי שְׂיָהּוּ מוֹכְרִין אוֹתוֹ בְּזוּל ?
וְהֵן מַעְרִימִין עָלָיו וּמוֹכְרִין אוֹתוֹ בִּיקָר.
כָּלוּם אָסְרוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּחֹלּוֹ שְׁלִמוּעִיד,
לֹא כְּדֵי שְׂיָהּוּ אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין וְיִגְעִין בַּתּוֹרָה ?
וְאֵנּוּן אֶכְלִין וְשָׁתִין וּפְחִזִין.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן :
אִם הִזְכִּירוּךְ לְבוּלִי, <להיות חבר במועצת העיר>
יְהֵא הִירֵהֶן בַּעַל גְּבוּלָה. <מותר לך לרדת מן הארץ>
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן :
קוּבְלִין לְרִשׁוֹת לְהַפְטֵר מִבוּלִי. <מתלוננים לשלטון>
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן :
לוּיִן בְּרַבִּית לְחַבּוּרַת מַצָּנָה וּלְקִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ.
רַבִּי יוֹחָנָן,
בַּצִּפְרָא הָיָה נֹחַת לְכַנִּישְׁתָּא,
וְהָיָה מְלַקֵּט פְּרוּרִין וְאַכֵּל, וְאָמַר :
יְהֵא חֲלָקִי עִם אֵלִין דְּאַכְלוּן הָכָא רוּמְשִׁית. <שאכלו כאן בערב>

[מוֹעֵד קָטָן ב,ד]
הִלְכָּה ד

אֵין לוֹקְחִין בְּתִים, עֲבָדִים וּבִהֶמָּה וְאַבְנִים,
אֶלָּא לְצִרְךָ תִּמְוָעַד,
אוּ לְצִרְךָ הַמּוֹכֵר,
שְׁאִין לוֹ מָה יֵאכֹל.
אֵין מְפָנִין מִבֵּית לְבֵית,
אֶבֶל מְפָנָה הוּא לְתַצְרוֹ,
מְפָנִי שְׁשֻׁמְתָּה הִיא לוֹ.
אֵין מְבִיאִין כָּלִים מִבֵּית הָאָמֶן.
אִם חוֹשֵׁשׁ לָהֶן, מְפָנִין לְתַצְרֵי אַחֲרֵת.

[תלמוד]

נִיחָא כְּלָהֶן.
אַבְנִים ?
כְּתָדָא :
"אִם הָיָה כְּתָלוֹ גּוּהָה, סוֹתְרוֹ וּבּוֹנֶהוּ."
וְיִסְתֵּר וְלֹא יִבְנֶה !

רבי חנניה בשם רבי יוחנן:
התירו סופו מפני תחלתו,
שאם אומר את לו שלא יבנה,
אף הוא אינו סותרו,
ונמצא בא לדי ספנה.

רבי יהושע בן לוי שאל לרבי שמעון בן לקיש:
מהו לקח בתים מן תגוי?

אמר ליה:

אמת רבי שאל?

בשבת?

תני:

"בשבת מתר".

כיצד הוא עושה?

מראה לו כיסין של הינרין,

והגוי חותם, ומעלה לארזיים. <משרד שמירת החזים של העיר>

שכן מצאנו שלא נכבשה יריחו אלא בשבת,

דכתיב:

"כח תעשה ששת ימים".

וכתיב:

"וביום השביעי תסבוב את העיר שבע פעמים",

וכתיב:

"עד רדתה", אפלו בשבת.

הרי שאין לו מה יאכל,

קוצר ומעמר ודש,

ובלבד שלא ידוש בפרה.

במספק ליחיד,

אבל במספק לרבים, דש נאפלו בפרה.

אין מפנין מדירה נאה לדירה נאה,

ולא מדירה כאורה לדירה כאורה. [809]

ולא מדירה כאורה לדירה נאה,

ואין צריך לומר מדירה נאה לדירה כאורה.

ובתוף שלו, <אל תוך דירה השייכת לו>

אפלו מדירה נאה לדירה כאורה,

שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוף שלו.

אין מפנין את המת ואת העצמות

מקבר מכבד למכבד,

ולא מבזוי לבזוי,

ולא מבזוי למכבד,

אין צריך לומר מן המכבד לבזוי.

ובתוף שלו, אפלו מן המכבד לבזוי,

ערב לאדם בשעה שהוא ננוח אצל אבותיו.

"אין מביאין כלים מבית האמן.
אם חושש להן, מפנן לחצר אחרת."
הדא אמרה,
פרגמטיא אברה, <סחורה אובדת>
שרי מטלטלתה במועדא.

[מועד קטן ב,ה]
הלכה ה

מחפין את הקציעות בקש.
רבי יהודה אומר:
אף מעבין.
מוכרי פרות, כסות וכלים,
מוכרין בצנעה לצרף המועד.
הצדין והרששות והגרסות <טוחני גענים לגריסים>
עושין בצנעה לצרף המועד.
רבי יוסה אומר:
הן החמירו על עצמן.

[תלמוד]

פני מתניתה, "מעבין". <ולא: אף מעבין>
רבי יהודה אומר:
יאבד דבר ממעט, ואל יאבד דבר מרבה.
רבי יוסה אומר:
אל יאבד דבר כל עקר.
כהנא אמר:
אית מלין במועד דקשין מן אהילות ומן נגעים.
תמן אמר רב ירמיה בשם רב:
פורסין מחצלת על גבי שפופר בשבת, <על לבנים, להצילן מן הגשם>
וכא הוא אמר הכן!
רבנין דקיסרין בשם רבי יעקב בר אחא:
לתלש מן הקרקע ביניהון:
רבנין אמרי:
קוצר ומעפה.
רבי יודה אומר:
לא יקצר, אלא יעפה. <יעשה אותם ערימה>

קבלו עליהן חרמי טיבריה <דייגים בחרמים, רשתות>
ורשושי עכו וגרוסי צפורין <כותשי גרענים ועושי גריסים>
שלא לעשות מלאכה בחולו של מועד.
ניחא גרוסי צפורין, רשושי עכו.
חרמי טיבריה,
ואינן ממעטין בשמחת הרגל?

צַד הוּא בַּחֲפָזָה, צַד הוּא בַּמְּכַמֶּרֶת.
אֶפְלוּ כֵן, אֵינָן מְמַעֲטִין בְּשִׁמְחַת הָרֶגֶל?
רַבִּי אֱמִי מִקֵּל לֵוִן, <כּוֹ לְהֵם>
שֶׁהֵן מְמַעֲטִין בְּשִׁמְחַת הָרֶגֶל.

סוף פרק ב מועד קטן